

KARTA PRZEDMIOTU OFEROWANEGO W SZKOLE DOKTORSKIEJ

Kod przedmiotu	4606-PW-0000000-0055	Nazwa przedmiotu	w j. polskim	Prawne i etyczne uwarunkowania działalności naukowej		
			w j. angielskim	Legal and ethical conditions of scientific activity		
Rodzaj zajęć	Warsztat badacza					
Kierownik przedmiotu	dr hab. Piotr Radzewicz, prof. uczelni		Prowadzący zajęcia	dr hab. Piotr Radzewicz, prof. uczelni		
Jednostka realizująca	Wydział Administracji i Nauk Społecznych	Dyscyplina/y naukowa/e				
Poziom kształcenia	kształcenie doktorantów	Semestr studiów	zimowy			
Język zajęć	polski					
Forma zaliczenia	zaliczenie	Sumaryczna liczba godzin w semestrze	30	Sumaryczna liczba ECTS	2	
Minimalna liczba uczestników	12	Maksymalna liczba uczestników	50	Dostępność dla studentów I lub II stopnia	Nie	
Typ zajęć		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia projektowe	Laboratorium	Seminarium
Liczba godzin zajęć	tygodniowo	2	—	—	—	—
	łącznie w semestrze	30	—	—	—	—

1. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

2. Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest przygotowanie do pracy badawczej z perspektywy zasad etycznych i prawnych, które wiążą się z tą pracą, oraz kształtowanie postaw etycznych i społecznych badacza. Podczas zajęć zostaną omówione m.in.: konstytucyjna zasada wolności badań naukowych, pojęcie etosu naukowego, zasady i wartości etyczne w pracy naukowej, pojęcie tzw. nauki przemysłowej, pojęcie pseudonauki i związane z tym zjawiskiem zagrożenia, wpływ czynników zewnętrznych — polityki, przemysłu i biznesu na prowadzenie działalności badawczej, idea i rozwój uniwersytetu. Podjęte zostaną także zagadnienia praktyczne: rzetelności w procedurach grantowych, przygotowania wniosku grantowego w konkursach NCN (na przykładzie konkursów Opus i Preludium), zasad ewaluacji jakości działalności naukowej, otwartego dostępu do publikacji, zjawiska tzw. drapieżnych czasopism.

3. Treści programowe (dla każdego typu zajęć oddzielnie)

Wykład

1. Konstytucyjna wolność badań naukowych i nauczania oraz ich granice.
2. Przypadek negacjonisty, *cancel culture* i odpowiedzialność dyscyplinarna naukowców.
3. Etos naukowy.
4. Przemysł, biznes i polityka oraz ich oddziaływanie na standardy etyczne badań naukowych.
5. O idei uniwersytetu.
6. Sprawa Galileusza.
7. Kodeksy etyczne badań naukowych i etyka zawodowa naukowca.
8. Pseudonauka i jak sobie z nią radzić, czyli o patologii życia naukowego. Przypadek Trofima Łysenki, „modne bzdury” i „małpi proces”.
9. Projekt badawczy w Narodowym Centrum Nauki — od teorii do praktyki.
10. Dodatkowe tematy dotyczące prawnych i etycznych aspektów działalności naukowej wybrane po konsultacjach z doktorantami.

Laboratorium

--

4. Efekty uczenia się			
Rodzaj efektu	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się w SZD	Sposób weryfikacji efektów uczenia*
Wiedza			
W01	Doktorant nabywa wiedzę o aktualnych prawnych, etycznych i ekonomicznych aspektach prowadzenia działalności badawczej w jej społecznym i aksjologicznym kontekście. Potrafi rozróżnić naukę od pseudonauki.	SD_W4	test
W02	Doktorant nabywa wiedzę o ewolucji prawnych i etycznych uwarunkowań działalności naukowej w kontekście zmian cywilizacyjnych i współczesnych przemian społecznych.	SD_W1	test
W03	Doktorant nabywa wiedzę o aktualnie obowiązujących zasadach ewaluacji działalności naukowej, w tym m.in. podstawach prawa własności intelektualnej, otwartego dostępu do publikacji, reguł wyboru odpowiednich publikatorów do prezentacji wyników badań. Zna główne źródła finansowania badań naukowych.	SD_W5	test
Umiejętności			
U01	Potrafi prowadzić działalność naukową zgodnie z prawem i etyką naukową, rozumie wymogi rzetelności w badaniach naukowych i procedurach grantowych.	SD_U7	test
U02	Doktorant stosuje podejście krytyczne w pracy twórczej, a jednocześnie jest świadomy znaczenia tzw. kompetencji miękkich dla skutecznego funkcjonowania w zespołach badawczych.	SD_U7	test
U03	Doktorant potrafi skorzystać z procedur ubiegania się o środki finansowe na badania w konkursach NCN, aby podjąć lub kontynuować swoje projekty naukowe.	SD_U7	test
U04	Doktorant potrafi dostosować swoje praktyki publikacyjne do obowiązujących wymogów ewaluacji jakości działalności naukowej.	SD_U7	test
Kompetencje społeczne			
K01	Doktorant nabywa kompetencje społeczne polegające na stosowaniu zasad etycznych i prawnych w praktyce działalności naukowej. Doktorant nabywa kompetencje polegające na rozpoznawaniu szerszego społecznego kontekstu prowadzonych badań. Potrafi wyznaczyć granice działalności badawczej wynikające z odpowiedzialności etycznej za rezultaty badań oraz z nakazu poszanowania prawa własności intelektualnej.	SD_K2 SD_K3 SD_K5	test

* dozwolone sposoby weryfikacji efektów uczenia się: egzamin; egzamin ustny; kolokwium pisemne; kolokwium ustne; ocena projektu; ocena sprawozdania; ocena raportu; ocena prezentacji; ocena aktywności w trakcie zajęć; prace domowe; test

5. Kryteria oceny

Pisemny sprawdzian w postaci testu z pytaniami jednokrotnego wyboru. Podstawą testu będzie wybrany przez prowadzącego materiał, który wcześniej został omówiony podczas zajęć. Test będzie składał się z 10 pytań. Za każdą poprawną odpowiedź na pytanie można zdobyć 1 pkt. Aby zaliczyć test, należy uzyskać co najmniej 6 pkt. Sprawdzian zostanie przeprowadzony na ostatnich zajęciach w semestrze i będzie trwał 20 minut. Dla osób, które otrzymały zaliczenia w pierwszym terminie, zostanie wyznaczony termin poprawkowy.

6. Literatura

Literatura podstawowa:

1. K. Twardowski, O dostojeństwie uniwersytetu, [w:] Lwowskie wykłady akademickie. Wykłady o idei uniwersytetu, t. 1, Kęty 2018
2. R. Merton, Nauki i demokratyczny ład społeczny, [w:] Teoria socjologiczna i struktura społeczna, Warszawa 1982
3. J. Ziman, Społeczeństwo nauki, Warszawa 1989
4. J. Woleński, Dwa pojęcia nauki: metodologiczne i socjologiczne, Polska Akademia Umiejętności. Prace Komisji Historii Nauki 2009, tom IX
5. Kodeks Narodowego Centrum Nauki dotyczący rzetelności badań naukowych i starań o fundusze na badania
6. Europejska Karta Naukowca

Literatura uzupełniająca:

1. The Encyclopedia of Applied Ethics, R. Chadwick (ed.), Second Edition, Four Volume Set, Elsevier Inc. 2012
2. Etyczne i prawne granice badań naukowych, red. W. Galewicz, Kraków 2013
3. L. Morawski, Państwo prawa, filozofia publiczna i odpowiedzialność moralna naukowców, Archiwum Filozofii Prawa i Filozofii Społecznej 2014, z. 2
4. A. Sokal, J. Bricmont, Modne bzdury: o nadużywaniu pojęć z zakresu nauk ścisłych przez postmodernistycznych intelektualistów, Warszawa 2004
5. W. Galewicz, O etyce badań naukowych, Diametros nr 19 (marzec 2009)
6. J. Ortega y Gasset, Misja uniwersytetu, Znak, Rok XXX, 1978, nr 6
7. Stanowisko 1/2020 Komitetu Etyki w Nauce Polskiej Akademii Nauk dot. etycznych aspektów upowszechniania poglądów naukowych
8. J. Woleński, Nauka i nienauka. Problem demarkacji, Przegląd Filozoficzny — Nowa Seria 2004, nr 3
9. Dokumentacja konkursów Narodowego Centrum Nauki

7. Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się**

Lp.	Opis	Liczba godzin
1	godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim wynikające z planu	30
2	Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim w ramach konsultacji, egzaminów, sprawdzianów itp.	10
3	Godziny pracy samodzielnej studenta w ramach przygotowania do zajęć oraz opracowania sprawozdań, projektów, prezentacji, raportów, prac domowych	5
4	godziny pracy samodzielnej studenta w ramach przygotowania do egzaminu, sprawdzianu, zaliczenia	15
Sumaryczny nakład pracy studenta		60
Liczba punktów ECTS		2

** 1 ECTS pracy = 25-30 godzin nakładu pracy studenta (np. 2 ECTS = 60 godzin; 4 ECTS = 110 godzin)

8. Informacje dodatkowe

Liczba punktów ECTS na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	2
Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	0